

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. juni 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0646
Dok.: LCH40857

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1056 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2008.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1056 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Under henvisning til ministerens besvarelse af L 217, 2005-06, spørgsmål 18, bedes ministeren udarbejde en supplerende redegørelse med særlig henblik på en uddybning af de parlamentariske udvalgs kontrolbeføjelse samt en redegørelse for systemet i USA.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Udenrigsministeriet om at indhente oplysninger om de parlamentariske udvalgs kontrolbeføjelser med efterretningstjenesterne i Holland, Storbritannien, Frankrig og USA. Udenrigsministeriet har oplyst følgende:

”Til besvarelse af spørgsmål nr. 1056 fra Folketingets Retsudvalg har ambassaderne i Haag, London, Paris og Washington oplyst følgende:

Ambassaden i Haag har oplyst følgende vedrørende forholdene i Nederlandene:

Sammenfatning

De to nederlandske efterretningstjenester AIVD (almen tjeneste) og MIVD (militær tjeneste) er for så vidt angår lovmæssigheden af deres virke underlagt løbende kontrol af en uafhængig kontrolkomité (med selvstændigt sekretariat). For så vidt angår parlamentarisk kontrol er den afgørende instans Komiteen for Efterretnings- og Sikkerhedstjenesterne i det nederlandske parlament (Andetkammer), hvor tjenesternes klassificerede årsrapporter, aktuelle sager inden for deres virkefelt samt kontrolkomiteens tilsynsrapporter kan drøftes bag lukkede døre. Komiteen består af partilederne fra samtlige parlamentets partier med undtagelse af socialistpartiet (SP), der af ideologiske årsager har afvist at deltage. Offentlige aspekter af tjenesternes virke kan drøftes i komiteen for indenrigsanliggender (BZK) for så vidt angår AIVD eller i regi af forsvarsudvalget for så vidt angår MIVD. Begge tjenester udgiver i tillæg til den årlige klassificerede rapport en offentlig rapport, der oversendes til begge kamre af det nederlandske parlament.

Nederlandske efterretnings- og sikkerhedstjenester

Nederlandene har to efterretnings- og sikkerhedstjenester: Den almene efterretnings- og sikkerhedstjeneste (AIVD) under Indenrigsministeriets (BZK) ressort og den militære efterretnings- og sikkerhedstjeneste (MIVD) under Forsvarsministeriets ressort. Lovgrundlaget for begge organisationer er lov

om efterretnings- og sikkerhedstjenester (WIV) fra 2002 samt lov om sikkerhedsundersøgelser (WVO) fra 1996.

Begge efterretningstjenester udgiver hvert år (den 1. maj) en årlig rapport om ikke-klassificerede aspekter af tjenesternes virke i det forgangne år, der oversendes af den ansvarlige minister til begge kamre i det nederlandske parlament. Klassificerede årsrapporter afgives i forbindelse hermed direkte til det nederlandske parlaments (Andetkammer) stående udvalg for efterretnings- og sikkerhedstjenesterne. Det overordnede ansvar for AIVDs virke påhviler indenrigsministeren, mens ansvar for MIVDs virke påhviler forsvarsministeren.

MIVD seneste årsrapport (engelsk) fra 2007 kan ses på følgende link:

http://www.defensie.nl/mivd/publicaties_en_formulieren/publicaties/.

AIVD seneste årsrapport (engelsk) fra 2007 kan ses her:

https://www.aivd.nl/contents/pages/88402/20070872jv2006_en.pdf.

Tilsyn og parlamentarisk kontrol med tjenesternes virke

CTIVD - Kontrolkomiteen, uafhængig institution

Kontrolkomiteen for efterretnings- og sikkerhedstjenesterne (CTIVD, på engelsk "Review Committee on the Intelligence and Security Services") blev oprettet med WIV-loven af 2002 og har ansvaret for løbende tilsyn med de nederlandske efterretningstjenester, herunder ligeledes personer fra politiet, militærpolitiet samt told- og skattemyndighederne, i det omfang, disse varetager undersøgelser på vegne af AIVD. Kontrolkomiteen har endvidere tilsyn med koordinatoren for tjenesterne, der falder under statsministeriets ressort. Komiteen består af tre faste (deltids)medlemmer, der understøttes af et permanent sekretariat. Medlemmerne udnævnes ved kongelig anordning efter udpegning af regeringen og på baggrund af indstilling af kandidater af det nederlandske parlament (Andetkammer). Det nederlandske parlament indstiller tre kandidater pr. ledig stilling. Nuværende formand for CTIVD er I.P. Michiels van Kessenich-Hoogendam, tidligere senatsmedlem for Kristendemokraterne/CDA (1987-1999).

Komiteen er ansvarlig for at overvåge lovmæssigheden af udførelsen af tjenesternes opgaver i henhold til WIV- og WVO-lovgivningen, hvilket i praksis er langt den vigtigste opgave. Særlig bevågenhed gives til udøvelsen af tjenstlige opgaver, der kan have indvirkning på menneskerettighedsbeskyttelsen – her særligt hensynet til privatlivets ukrænkelighed. Endvidere er det pålagt komiteen at informere den relevante minister om resultat af foretagne undersøgelser samt rådgive på baggrund heraf. Dette sker bl.a. i situationer, hvor komiteen bliver opmærksom på muligheder/behov for effektivisering

af tjenesterne på baggrund af en konkret undersøgelse. Yderligere har komiteen til opgave at rådgive den ansvarlige minister i forbindelse med undersøgelse og vurdering af klagesager i forbindelse med tjenesternes virke.

Kontrolkomiteen konsulterer regelmæssigt såvel premierministeren, indenrigsministeren og forsvarsministeren såvel som de tre udvalg i det nederlandske parlament (Andetkammer), der er særligt involveret i efterretningstjenesternes virke (se nedenfor). Der er ligeledes løbende konsultationer med tilsvarende relevante udvalg i det nederlandske senat (Førstekammer).

Kontrolkomiteen kan af egen kraft vælge emner for undersøgelse og kan ligeledes inviteres af det nederlandske parlament (såvel Førstekammer som Andetkammer) til at foretage en særskilt undersøgelse. I forbindelse med en undersøgelse har komiteen fuld adgang til al information tilgængelig hos tjenesterne. Ligeledes har enhver person inden for tjenesternes virkeområde pligt til at samarbejde med komiteen og videregive information nødvendig for komiteens virke. En begrænsning i informationsadgangen er dog, at tjenesterne kan tilkendegive, at visse efterretninger bør behandles fortroligt af komiteen af hensyn til den nationale sikkerhed. Endelig har komiteen adgang til at afhøre relevante personer som vidner – i den forbindelse med mulighed for at udstede en arrestordre for at frembringe vidner samt mulighed for at afhøre personer under vidneansvar.

Tilsynsrapporter på baggrund af undersøgelser sendes til den ansvarlige minister til gennemsyn, hvorefter den – evt. modificerede – rapport fremsendes for så vidt angår ikke-klassificeret indhold til begge kamre i det nederlandske parlament af den ansvarlige minister sammen med dennes bemærkninger inden for seks uger. Klassificeret indhold behandles i det nederlandske parlaments (Andetkammer) stående komité for efterretnings- og sikkerhedstjenesterne.

Der udgives en årlig, offentlig rapport om komiteens aktiviteter i det forgangne år fra perioden 1. april til 1. april. Rapporten skal forelægges inden 1. maj hvert år og indgives til såvel det nederlandske parlaments første og andet kammer, premierministeren (pt. ligeledes minister for generelle anliggender), indenrigsministeren og forsvarsministeren. Rapporten indeholder ikke information om tjenesternes arbejdsmetoder og -midler i konkrete sager og referer ej heller til hemmelige kilder eller det aktuelle vidensniveau internt i tjenesterne. Den seneste årlige rapport fra april 2008 er tilgængelig på komiteens hjemmeside www.ctivd.nl (i engelsk version via følgende link: <http://www.ctivd.nl/?English>).

CIVD - Komiteen for efterretnings- og sikkerhedstjenester, det nederlandske parlament (Andetkammer)

Det stående udvalg ”Komiteen for efterretnings- og sikkerhedstjenester” (Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, CIVD) i det nederlandske parlament (Andetkammer) har til opgave at føre parlamentarisk kontrol med de hemmelige aspekter af AIVD og MIVDs virke. Udvalget mødes regelmæssigt et par gange om året i fortrolighed bag lukkede døre med de ansvarlige ministre samt cheferne for AIVD og MIVD, men kan også mødes ad hoc. Emner på dagsordenen er som regel de klassificerede årsrapporter fra tjenesterne samt aktuelle sager inden for tjenesternes virkeområde. Komiteen modtager ligeledes fortrolige tilsynsrapporter fra den ovenfor berørte kontrolkomite CTIVD. Udvalget består af faktionslederne for de enkelte politiske partier. Socialistpartiet (SP) er p.t. eneste parti, der ikke er medlem af komiteen af ideologiske årsager.

Udvalget redegør årligt for sin generelle virksomhed over for det nederlandske parlament (Andetkammer).

BZK - Komiteen for indenrigsanliggender (Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), det nederlandske parlament (Andetkammer)

Dette stående udvalg beskæftiger sig bl.a. med områderne krisehåndtering og terrorbekæmpelse. Ikke-klassificerede aspekter af sager inden for AIVDs virkefelt falder generelt inden for BZKs område. Redegørelse sker som udgangspunkt ved indenrigsministeren (evt. justitsministeren).

Forsvarsudvalget (Commissie voor Defensie), det nederlandske parlament (Andetkammer)

Forsvarsministeren redegør efter behov over for udvalget om sikkerhedsrisici forbundet med deltagelse i krisestyringsoperationer i fællesskab med forsvarschefen og lederen af MIVD. Alene ikke-klassificerede vurderinger er tilgængelige for udvalget.

Ambassaden i London har oplyst følgende vedrørende forholdene i Storbritannien:

I forhold til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 18 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslag L 217 (Folketingsåret 2005-2006), punkt 3, der stadig er gyldig, kan tilføjes, at parlamentets Intelligence and Security Committee har en særstatus i forhold til øvrige komitéer, idet den er fysisk baseret i det britiske statsministerium (Cabinet Office) og rapporterer via premierministeren. Denne udnævner komitéens medlemmer i samråd med lederne af de to oppositionspartier. I forhold til kontrolbeføjelserne i henhold til Intelligence Services Act af 1994 (over UKs tre civile tjenester) er

komitéen blevet tildelt beføjelse til kontrol over de i Cabinet Office fungerende efterretningsinstanser (Joint Intel Comittee (JIC), hvori tjenesternes chefer samles, og IS Secretariat, herunder Assesment Staff). Komitéen assisteres af forsvarsministeriets efterretningsstab (DIS). Den udarbejder en årlig rapport og lejlighedsvis særlige rapporter.

Der henvises i øvrigt til følgende:

<http://www.cabinetoffice.gov.uk/intelligence.aspx#reports>.

Ambassaden i Paris har oplyst følgende vedrørende forholdene i Frankrig:

Indtil oktober 2007 var Frankrigs efterretningstjenester ikke underlagt parlamentarisk kontrol. Ved lov nr. 2007-1443 nedsattes imidlertid et parlamentarisk udvalg vedrørende efterretningstjenesterne (Délégation parlementaire pour le renseignement).

Nedsættelsen skete i sammenhæng med en større omorganisering af efterretningstjenesterne med henblik på at imødegå en opfattelse i befolkningen af tjenesterne som værende for lukkede. Således skulle oprettelsen af et parlamentarisk kontroludvalg vise præsident Sarkozys og regeringens vilje til en demokratisering og et opbrud med tidligere lukkethed. Denne proces fortsætter, blandt andet i forbindelse med debat om indførelse af kontrol af registre. Regeringen er blevet udsat for stærk kritik for risikoen for misbrug af de mange eksisterende registre og for et dekretudkast vedrørende et nyt overvågningsregister (EDVIGE/EDVIRSP, endnu ikke vedtaget).

Sammensætning

Udvalget, som har været operationelt siden den 9. oktober 2007, består af parlamentarikermedlemmer fra både Nationalforsamlingen og Senatet, p.t. fire medlemmer af Nationalforsamlingen og tre senatorer. Formændene for de to kamres lovudvalg og forsvarsudvalg er automatisk medlemmer. Hertil kommer medlemmer udpeget af kamrenes formænd. Formandsposten går på skift mellem medlemmerne fra de to kamre. Både regeringspartiet (UMP) og oppositionen (Parti Socialiste) er repræsenteret. I øjeblikket er formanden senator Jean-Jacques Huest (UMP).

Mission

Udvalgets mission er at føre tilsyn og kontrol med de franske efterretningstjenester, herunder de primære efterretningstjenester for henholdsvis interne anliggender DCRI (Direction Centrale du Renseignement Intérieur) og eksterne anliggender DGSE (Direction Générale de la Sécurité Extérieure).

Arbejdet og dets begrænsninger

Udvalget har ret til at indhente udtalelser fra premierministeren og øvrige berørte ministre, forsvarrets generalsekretær samt cheferne for efterretningstjenesterne. Alt arbejde i udvalget er grundet dets karakter underkastet særlige bestemmelser for hemmeligholdelse – den såkaldte ”secret de la défense nationale”.

Udvalget skal offentliggøre en årsrapport om alle relevante aktiviteter og resultater. Der kan endvidere afgives anbefalinger og orienteringer til præsidenten og premierministeren.

Udvalget modtager oplysninger om efterretningstjenesternes budget, generelle aktivitet og organisering. Med henblik på at beskytte personers sikkerhed og operationernes gennemførelse er visse elementer undtaget fra den mængde viden, som udvalget modtager. Dette indebærer, at alle informationer, der kan bringe personers anonymitet, sikkerhed eller liv i fare, samt informationer om opnåelsesmetoden for så vidt angår efterretninger og om igangværende eller tidligere operationer, kan tilbageholdes.

Dette angives at være i overensstemmelse med en forfatningsrådsafgørelse fra 2001, hvoraf fremgår, at parlamentet ikke skal intervenere i realiseringen af igangværende operationer.

Ambassaden i Washington har oplyst følgende vedrørende forholdene i USA:

Sammenfatning:

Kongressens kontrol med USAs efterretningstjenester er lige så fragmenteret som det amerikanske efterretningssamfund. Hovedansvaret henhører under henholdsvis Repræsentanternes Hus' Permanent Select Committee on Intelligence og Senatets Select Committee on Intelligence. Disse komiteer (udvalg) fører kontrol med henholdsvis Central Intelligence Agency (CIA), Director of National Intelligence (DNI) og National Intelligence Program^[1]. De deler ansvar med de respektive Armed Services Committees for så vidt angår Defense Intelligence Agency, National Geo-Spatial Intelligence Agency, National Reconnaissance Office og National Security Agency, og de har koordinerende roller for så vidt angår efterretningstjenester, der hører under andre ministerier og kontrolleres af disses respektive komiteer. Kontrollen gennemføres ved modtagelse af underretninger og rapporter, ved godkendelse af besættelse af nøgleposter, ved indkaldelse af repræsentanter for efterretningssamfundet til høringer og ved

^[1] Tidligere National Foreign Intelligence Program, DNIs koordinationsprogram for efterretningstjenesternes aktiviteter i udlandet.

tildeling af bevillinger. Flere forslag til en mere koordineret tilgang til kontrol har været og er under overvejelse.

Baggrund:

Kongressen har arbejdet på at definere omfanget af og effektivisere parlamentarisk kontrol med efterretningstjenesterne siden CIAs oprettelse efter 2. Verdenskrig. Man har forsøgt at balancere Kongressens ret til at overse og autorisere tjenesternes aktiviteter med den nødvendigvis hemmelighedsfulde natur af deres opgaver. Under Den Kolde Krig var kontrollen minimal, da Kongressen generelt mente, at efterretningstjenesterne havde en afgørende rolle, og at det ikke tjente noget formål at udføre for tæt kontrol med deres aktiviteter. Da det under Watergate-skandalen blev klart, at CIA havde spillet en rolle heri, og da det efterfølgende kom frem, at agenturet også havde ansvaret for andre aktiviteter, man fra lovgiverside ikke kunne stå inde for, blev den nuværende struktur fastsat, og Kongressen har siden spillet en mere aktiv rolle i kontrollen med diverse tjenester.

Efter angrebet den 11. september 2001 nedsatte man The National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, der kom med vidtrækkende anbefalinger for en omorganisering af såvel efterretningssamfundet som Kongressens kontrol- og oversigtsfunktion.

Den fragmenterede kontrol med efterretningssamfundet:

Der findes i alt sytten medlemmer af efterretningssamfundet (oversigt vedhæftet), dels under seks forskellige ministerier^[2], dels med direkte reference til Det Hvide Hus^[3]. Dette medfører, at i alt sytten komiteer under Kongressen har kontrol med forskellige tjenester eller forskellige aspekter af deres virke. Langt hovedparten af efterretningsaktiviteterne kommer i sagens natur til at henhøre under de deciderede efterretningskomiteer eller under de respektive Armed Services Committees, da de herunder hørende tjenester udfører over 90 % af USAs efterretningsaktiviteter. Dette inkluderer ikke de fleste nukleart-relaterede aktiviteter, inklusiv ikke-spredning, der hører under Dept. of Energy's Office of Intelligence and Counterintelligence og de respektive Senate Energy & Natural Resources Committee og House Energy & Commerce Committee. Det inkluderer heller ikke en af de mindste, men mest respekterede tjenester, State Dept.'s Bureau of Intelligence and Research, der refererer til Senate Foreign Relations Committee og House Foreign Affairs Committee. Der findes også eksempler på klart overlappende

^[2] Department of State, Department of Defense, Department of Justice, Department of Energy, Department of Homeland Security, Department of the Treasury.

^[3] DNI er Præsidentens rådgiver for alle efterretningsmæssige spørgsmål og medlem af National Security Council og Homeland Security Council (disse rådgivende organer vil muligvis blive lagt sammen under Præsident Obama).

opgaver som for eksempel det faktum, at Federal Bureau of Investigation under Dept. of Justice har en indenrigs efterretningsfunktion, der refererer til henholdsvis Senate Judiciary Committee og House Judiciary Committee, mens Dept. of Homeland Security har et Office of Intelligence & Analysis, der ligeledes har en indenrigspolitisk efterretningsfunktion og refererer til Senate Homeland Security and Governmental Affairs Committee og House Homeland Security Committee.

Efterretningskomiteernes opbygning og opgaver:

Historisk set har efterretningskomiteerne være hybridkomiteer, forstået på den måde at de har haft midlertidigt medlemskab som angivet ved, at de er "select committees", men at de samtidig kan fremlægge lovgivning, hvilket normalt er forbeholdt permanente komiteer (såkaldte "standing committees"). Det midlertidige medlemskab af komiteerne blev begrundet i, at medlemmer ikke måtte få et for tæt forhold til de tjenester, de skulle kontrollere. Kritikere heraf har fremført, at det samtidigt medfører, at medlemmerne ikke får et tilstrækkeligt kendskab til et kompliceret område til at kunne føre effektiv kontrol. Senatet gennemførte i 2004 en ændring, så der ikke længere er tidsbegrænsning på medlemskab af deres komité, men Huset har ikke gennemført en lignende ændring.

Husets efterretningskomité har 22 medlemmer, mens Senatets har 15. Komiteerne sammensættes i henhold til reglerne for udvalgsbesættelser i de to kamre. Begge kamre afsætter en række pladser i efterretningsudvalget til medlemmer fra de vigtigste faste udvalg: Appropriations (finans-), Armed Services (forsvars-), Foreign Relations (udenrigs-) og Judiciary (retsudvalget). Praksis varierer dog i overensstemmelse med samarbejdskulturen i de to kamre: I Huset vælges normalt ét medlem fra disse udvalg (repræsenterende flertallet), ligesom flertalspartiet sidder på et solidt flertal i udvalget. I Senatet vælges to repræsentanter fra hver af de faste komiteer – én fra hvert parti – og komiteens sammensætning er generelt mere ligebyrdig (8 til flertallet, 7 til mindretallet), ligesom mindretalsrepræsentanten altid besætter næstformandsposten.

Komiteerne har generelt de samme opgaver, men Husets omfatter desuden taktiske efterretninger og efterretningsrelaterede aktiviteter, eller med andre ord taktisk militær efterretningsvirksomhed. Huset har desuden autoritet til at gennemse og studere efterretningssamfundets medlemmers kilder og metoder.

Regler for hemmeligholdelse af klassificerede oplysninger adskiller sig til en vis grad. Alle medlemmer af Kongressen får automatisk adgang til materialer til og med klassifikationsgraden "Top Secret" (Yderst Hemmeligt). Alle Hu-

sets medlemmer, ikke blot medlemmer af efterretningskomiteen, skal sværge ikke at frigive klassificerede oplysninger, men Senatet har ikke samme krav. Huset stiller desuden strengere krav til, hvilke medlemmer der kan få adgang til sådanne oplysninger og under hvilke forhold. Desuden er medlemmerne af Senatets efterretningskomite autoriserede til at frigive klassifikationer – om end under en nøje fastlagt procedure. Præsidenten kan gøre indsigelse over for Senatet, men han kan forbyde Huset at frigive oplysninger. I sidste ende kan Huset dog ved almindeligt flertal vedtage at ignorere Præsidentens forbud.

Omfanget og udførelsen af kontrol:

Kongressen har vidtrækkende kontrol med efterretningssamfundet. I henhold til den amerikanske grundlov (Constitution) har Kongressen to begrundelser for kontrol. Dels har den amerikanske højesteret (Supreme Court) fastslået, at Kongressen har ret til at afkræve den udførende magt rapporter for alle forhold, om hvilke der kan lovgives, og dette inkluderer efterretningsaktiviteter. Dels kan Kongressen kræve information om alle organisationer, for hvilke den godkender budgetter. Disse rettigheder betyder, at Kongressen kan kræve, at efterretningssamfundet indgiver rapporter, samt at repræsentanter møder op til høringer. Historisk har Kongressen fokuseret på at kontrollere brugen af tildelte midler, kvaliteten af samfundets analyser og anbefalinger, legaliteten af dets handlinger og grunden til eventuelle fejlslag i dets virke.

Kongressen vedtog i 1980 The Intelligence Oversight Act, der fastlagde de nærmere rammer og procedurer for efterretningssamfundets rapporteringspligt. Samfundet skal således holde Kongressen "fully and currently informed" om deres aktiviteter, altså et meget omfattende, om end løst formuleret, krav. Desuden har man vedtaget regler for rapportering af særlige operationer (covert operations), hvor rapporteringspligten begrænses til efterretningskomiteerne. Som en naturlig følge af emnets natur kan høringer være såvel åbne som lukkede.

I henhold til den amerikanske grundlov skal Senatet godkende ministre og visse ledende embedsmænd, før de må tiltræde en post i administrationen. På efterretningsområdet gælder dette såvel DNI som alle cheferne for diverse efterretnings-tjenester og enkelte andre nøgleposter. Historisk er denne ret undertiden blevet brugt til at signalere misbilligelse med administrationen.

Kongressen kan endelig bruge den amerikanske pendant af Rigsrevisionen, Government Accountability Office (GAO), til at revidere og undersøge aspekter af efterretningssamfundets virke, men administrationen kan her begrænse GAOs

adgang til materialer af operative eller sikkerhedsmæssige hensyn. Den reelle adgang for GAO er derfor ofte begrænset.

Forsøg på reform:

Der har løbende været udtrykt kritik af den beskrevne måde at organisere såvel efterretningssamfundet som den parlamentariske kontrol på. Mange havde derfor store forventninger, da præsident Bush og Kongressen i november 2002 nedsatte The National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States. Kommissionen fremkom også med en række forslag, der skulle strømline efterretningssamfundets organisation og Kongressens kontrol med denne, herunder ved at samle de mange kontrolorganer i Kongressen. Kun få af anbefalingerne er dog blevet gennemført. I Senatet og Repræsentanternes Hus har der hovedsageligt været tale om mindre, proceduremæssige ændringer i arbejdsgangene. Repræsentanternes Hus har nyligt oprettet et Select Intelligence Oversight Panel, der har medlemmer fra såvel efterretningskomiteen som House Appropriations Committee. Kritikere spørger dog, om dette har effektiviseret kontrollen eller blot skabt endnu en aktør. Overvejelserne om reformer videreføres i den nyvalgte Kongres, men der er ikke store forventninger til, at en reform står højt på dagsordenen.”

Justitsministeriets foreløbige besvarelse af 23. september 2008 af spørgsmålet indeholdt en redegørelse for det svenske Nævn for sikkerheds- og integritetsbeskyttelse, som fører kontrol med kriminalitetsbekæmpende myndigheders benyttelse af hemmelige overvågninger, kvalificerede beskyttelsesidentiteter samt lignende aktiviteter. Desuden fører nævnet tilsyn med Säkerhetspolisens (SÄPO) behandling af personoplysninger.

Justitsministeriet har endvidere indhentet oplysning om det parlamentariske udvalgs kontrolbeføjelser med efterretningstjenesten under Forsvarsministeriet fra det svenske Forsvarsministerium, der har udtalt følgende:

”I dag utförs av försvarsunderrättelseverksamheten i första hand av Försvarets underrättelsenämnd. Datainspektionen har redan vissa uppgifter och kommer att få flera framöver. Justitieombudsmännen samt Justitiekanslern har båda mer generella uppgifter i det allmännas kontroll av myndigheters verksamhet och bör nämnas i sammanhanget.

Försvarets underrättelsenämnd (FUN) har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten inom försvarsunderrättelsemyndigheterna. Dessa är Forsvarsmakten (FM), Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarets

materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). FUN ska särskilt granska de verksamheter där teknisk och personbaserad inhämtning av underrättelser bedrivs med särskilda metoder. FUN leds av en nämnd. Nämnden ska bestå av sju ledamöter. Två av ledamöterna ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Datainspektionen (DI) är en myndighet som genom sin tillsynsverksamhet ska bidra till att behandlingen av personuppgifter inte leder till otillbörliga intrång i enskilda individers personliga integritet. DI kommer att få ett särskilt uppdrag att följa FRA:s verksamhet ur ett integritetsskyddsperspektiv. En särskild referensgrupp med personer som nomineras av riksdagspartierna kommer också att knytas till inspektionen.

Justitieombudsmännen (JO) - eller Riksdagens ombudsmän som de officiellt kallas - väljs av riksdagen för att kontrollera att myndigheter och deras tjänstemän följer gällande lagar och andra författningar i sin verksamhet. Ombudsmännen kontrollerar detta genom att pröva och utreda klagomål från allmänheten och genom att göra inspektioner hos myndigheter och genomföra andra undersökningar på eget initiativ.

Justitiekanslern (JK) har i likhet med JO tillsyn över myndigheter och deras tjänstemän. Tillsynen har till syfte att kontrollera att lagar och andra författningar efterlevs. Sedan den 1 december 1998 har Justitiekanslerns tillsynsverksamhet begränsats. Justitiekanslern har sedan dess en mer övergripande tillsyn som främst är inriktad på att upptäcka systematiska fel i den offentliga verksamheten.

Regeringen har den 13 november 2008 beslutat om förberedelser för inrättandet av Signalspaningsnämnden. Nämnden, som är inrättad den 1 januari 2009, ska ansvara för prövningen av tillstånd till signalspaning fram till dess att den av regeringen aviserade domstolen inrättas. Domstolen kommer att inrättas senast i samband med att signalspaning mot signaler i tråd blir möjligt, vilket enligt riksdagens beslut äger rum den 1 oktober 2009.

I samband med att riksdagen antog lagen (2008:717) om signalspaning den 18 juni 2008 gav riksdagen till känna att regeringen skulle göra vissa kompletteringar till sitt förslag [...]. De fyra regeringspartierna, alliansen, har den 25 september 2008 kommit överens om tillägg till signalspaningslagen som ytterligare förstärker både det personliga integritetsskyddet och rättssäkerheten genom tydligare reglering och förbättrade kontrollmöjligheter av signalspaningen. Förslagen går längre än vad riksdagen gav

till känna. Samtliga riksdagsgrupper inom alliansen har eniga ställt sig bakom förslagen. De ska realiseras under 2009. [Der henvises i øvrigt til vedlagte pressemeddelelse fra den svenske regering.]”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er oplyst af Udenrigsministeriet og det svenske Forsvarsministerium.